

Saaledes var det Tilfældet med Triplealliancen; men end ikke denne løse Forbundsforbindelse vil der være mellem Danmark og Island, ja, Island vil end ikke frivilligt kunne dele Skæbne med Danmark, saaledes som de engelske selvstyrende Kolonier under Verdenskrigen delte Skæbne med Storbritannien, da Island jo skal erklæres som neutralt for stedse.

Danske, der ved Lovens Ikrafttræden er bosatte paa Island, mister deres danske Indfødsret; og Islændere, der flytter til Danmark — og deres Børn —, vil bevare islandsk Statsborgerret og er fritagne for Værnepligt i Danmark. Der vil altsaa kunne opstaa en Klasse Medborgere, der er fritagne for Værnepligt, uagtet de i Danmark nyder alle Indfødsrettens Fordele, og det, hvad enten de gennem Sproget viser sig som Danske eller som Islændere.

Den foreslaaede Forbindelse er paa talrige Hovedpunkter lig med det Forslag til Forbundslov, som Skuli Thoroddsen kæmpede for i 1908, men Thoroddsens Forslag til Forbundslov var ikke nær saa vidtgaaende. Saaledes ophævede hans Forslag ikke ethvert Forsvarsfællesskab mellem Danmark og Island, i alt Fald ikke foreløbig, og hans Forslag fastslog kun Fritagelse for Værnepligt for de Islændere, der var bosatte paa Island. De danske delegerede i Islandskommissionen — blandt andre det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen) — udtalte: „Et Kongefællesskab uden Fællesskab tillige med Hensyn til de udenrigske Anliggender og Forsvarsvæsenet vilde være absolut uantageligt“. Som bekendt findes der, naar Forbundsloven træder i Kraft, intet Forsvarsfællesskab mellem Danmark og Island, og Fællesskabet med Hensyn til de udenrigske Anliggender er kun saa som saa.

De tre Partier, som i denne Sag er Regeringen følgagtige, mener, at der efter Forbundslovens Stadfæstelse vil være en Realunion mellem Danmark og Island. Vi mener, at der kun i alt væsentligt vil være en Personalunion, og heri giver betydende Islændere os Ret. Jeg skal gøre opmærksom paa, at det samlede Altings Formand, de islandske delegeredes Formand, Hr. Johannes Johannesson, sluttede Altingssamlingen den 10. September 1918 med disse Ord, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse vil tillade mig at citere efter Bladet „Lögretta“: „Dette Ting har for sit Vedkommende tilendebragt den aller vigtigste Sag, som nogen Sinde har foreligget Altinget, nemlig Overenskomsten med vort Forbundsrige Danmark om, at Island

skal anerkendes og forkyndes som en fri og suveræn Stat, stedsevarende neutral i Tilfælde af Krig og alene i Kongeforbindelse med Danmark.“ Altsaa en ren Kongeforbindelse, en absolut Personalunion. Og en af de Islændere, som ivrigst støttede Forbundsloven, Hr. Gisli Sveinsson, udtalte i Altingets Underhus den 2. September 1918: „Det er klart, at her ikke er Tale om nogen Realunion. Ingen, som har Begreb om, hvad det er, som kaldes Personalunion eller Realunion, kan falde paa at kalde det andet end en blot Kongeforbindelse“. Og han udtalte fremdeles: „Nu er den Anerkendelse opnaaet, som udkræves, og det i større Omfang, end jeg og nogen anden havde troet, den kunde opnaas, men nu bør man ogsaa vel drage sig til Minde, at dermed er der slet ikke sat nogen Bom for, at vi kan blive skilt fra Danmark, det staar tværtimod klart for mig, at denne Overenskomst netop kan føre til, at vi udvikles mere end før, saa at vi med velberaad Hu kan forberede os til Skilsmisse.“ Ved Fremsættelsen af Lovforslaget i Forgaars udtalte den højtærede Statsminister, at han mente paa Island at kunne spore en spirende Tilbøjelighed til at komme Danmark med Tillid i Møde, og at han ikke alene haabede, men ogsaa troede paa en lykkelig Udvikling for Danmark og Island i venskabelig og varig Statsforbindelse. Haabet har vi tilfælles med den højtærede Statsminister, men hans lyse Tro i saa Henseende kan vi ikke dele. De Udtalelser fra betydende Islændere, som jeg før citerede, synes heller ikke at berettige den.

Da jeg sidst havde Ordet, rettede jeg den Forespørgsel til de tre Partiordførere om det foreliggende Lovforslag skal betragtes som et Ultimatum, saaledes at enhver Ændring er udelukket. Jeg paakalder de tre Partiordføreres Opmærksomhed, idet jeg gentager dette mit Spørgsmaal til dem.

Formanden: Folketingsmanden for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

J. C. Christensen: Jeg skal for mit Vedkommende svare paa det af det ærede 7de Medlem for Hjørring Amt (Johan Knudsen) stillede Spørgsmaal. Selvfølgelig er det foreliggende Lovforslag ikke noget Ultimatum, der kan ændres deri, men man maa gøre sig klart, at hvis man ændrer deri, har man en meget lang Vej at gaa for at naa et endeligt Resultat, thi saa maa man tilbage til Island, og saa maa Forslaget paa ny vedtages paa de forskel